

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА
стану травматизму невиробничого характеру в Україні
за 12 місяців 2015 року за даними місцевих органів виконавчої влади

Згідно з даними місцевих органів виконавчої влади* за 12 місяців 2015 року в Україні зареєстровано 1млн. 538 тис. 205 нещасних випадків невиробничого характеру, кількість потерпілих складає 1млн. 541 тис. 859 осіб. (Табл. 1).

Таблиця 1

Код згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я десятого перегляду	Найменування	Усього нещасних випадків	Потерпілі		Групові нещасні випадки			Нещасні випадки з дітьми віком до 14 років		
			усього	у т.ч. із смертельним наслідком	усього	усього потерпілих	у т.ч. із смертельним наслідком	усього	усього потерпілих	у т.ч. із смертельним наслідком
V01-V99	Транспортні нещасні випадки	37402	39578	2646	1378	3554	275	4884	4900	71
W00-W19	Падіння	857644	857743	1492	93	192	0	147356	147495	23
W20-W49	Випадкова дія неживих механічних сил	279454	279491	278	20	57	2	41316	41325	10
W50-W64	Вплив живих механічних сил	70567	70664	93	62	159	0	14045	14057	4
W65-W74	Випадкове утоплення та занурення у воду	1584	1590	1169	4	10	10	153	155	76
W75-W84	Інші нещасні випадки із загрозою диханню	2755	2760	832	2	7	0	418	419	61
W85-W99	Нещасні випадки, спричинені електричним струмом, випромінюванням, температурою або тиском	3403	3405	248	2	4	0	381	382	5
X00-X09	Нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню та полум'я	5642	5739	975	75	172	51	672	673	27
X10-X19	Нещасні випадки, спричинені жаром та гарячими речовинами (предметами)	20358	20372	121	11	25	2	4912	4918	4

X20-X29	Отруєння, спричинені отруйними тваринами та рослинами	4316	4334	32	13	31	0	673	673	2
X30-X39	Нещасні випадки, пов'язані з дією природних факторів	9093	9103	379	4	14	2	757	767	0
X40-X49	Випадкові отруєння та дія отруйних речовин	11036	11217	924	68	249	18	1942	2013	15
X45	Випадкове отруєння та дія алкоголю	9545	9555	1418	8	18	4	355	356	0
X50-X57	Вплив перенапруження, подорожування та нестатків	8660	8661	12	1	2	0	479	479	0
X58-X59	Нещасні випадки внаслідок дії інших та неуточнених факторів	99446	99559	531	66	179	2	16458	16485	9
X60-X84	Навмисне самоушкодження	11005	11043	4074	29	67	2	445	448	22
X85-Y09 Y35-Y36	Напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження	63751	64460	1591	573	1282	18	2146	2153	14
Y10-Y34	Ушкодження з невизначеними намірами	22681	22692	1606	8	19	4	3433	3433	36
Y40-Y84	Ускладнення внаслідок терапевтичного та хірургічного втручання	985	985	40	0	0	0	76	76	0
Y85-Y89	Віддалені наслідки зовнішніх причин захворюваності та смертності	18878	18908	230	30	60	21	1116	1116	0
ВСЬОГО:		1538205	1541859	18691	2447	6101	411	242017	242323	379

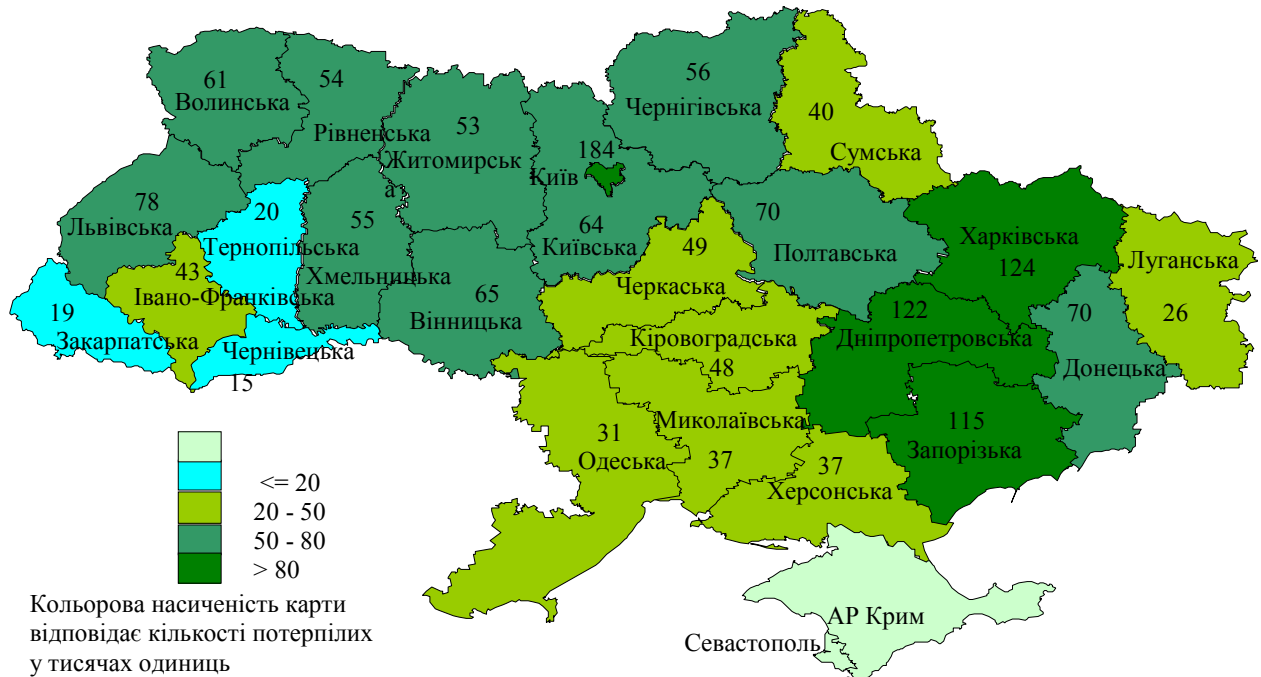
* інформація щодо Автономної Республіки Крим та м. Севастополя відсутня; по Донецькій та Луганській областям надаються показники, розраховані по окремим територіям

Найбільшу кількість потерпілих від нещасних випадків невиробничого характеру у січні-грудні 2015 року – 12 % загальної кількості – зареєстровано у м. Києві (184517 осіб); 8 % – у Харківській (124192 особи), 7,9 % – у Дніпропетровській (122169 осіб), 7,5 % – у Запорізькій (115857 осіб), 5,1 % – у Львівській (78236 осіб), 4,5 % – у Полтавській (69958 осіб) областях.

Найменшу кількість потерпілих від нещасних випадків невиробничого характеру – 1% загальної кількості – зареєстровано в Чернівецькій (15610 осіб), 1,2 % – у Закарпатській (19218 осіб), 1,3 % – у Тернопільській (20526 осіб) областях. (Рис. 1).

Рисунок 1

Розподіл кількості потерпілих від нещасних випадків невиробничого характеру за 12 місяців 2015 року за регіонами України (у тисячах одиниць)

Найпоширенішими причинами нещасних випадків невиробничого характеру у звітному періоді були: падіння – 55,7 %, випадкова дія неживих механічних сил – 18 %, нещасні випадки внаслідок дії інших та неуточнених факторів – 6,5 %, вплив живих механічних сил – 4,6 %, напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження – 4,1 %, транспортні нещасні випадки – 2,4 %.

Падіння у січні-грудні 2015 року посідає перше місце серед причин травмування у побуті і становить приблизно 56 відсотків всіх нещасних випадків травматизму невиробничого характеру, кількість потерпілих складає 857743 особи.

Найбільшу кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з падінням, зареєстровано у м. Києві (109266 осіб), Харківській (74393 особи), Запорізькій (69670 осіб), Дніпропетровській (62324 особи), Львівській (43448 осіб), Вінницькій (37301 особа), Донецькій (35916 осіб), Хмельницькій (35712 осіб) областях, а найменшу – у Закарпатській (9721 особа), Тернопільській (9739 осіб), Чернівецькій (11034 особи) областях. (Рис. 2).

Розподіл кількості потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з падінням, за 12 місяців 2015 року за регіонами України (у тисячах одиниць)

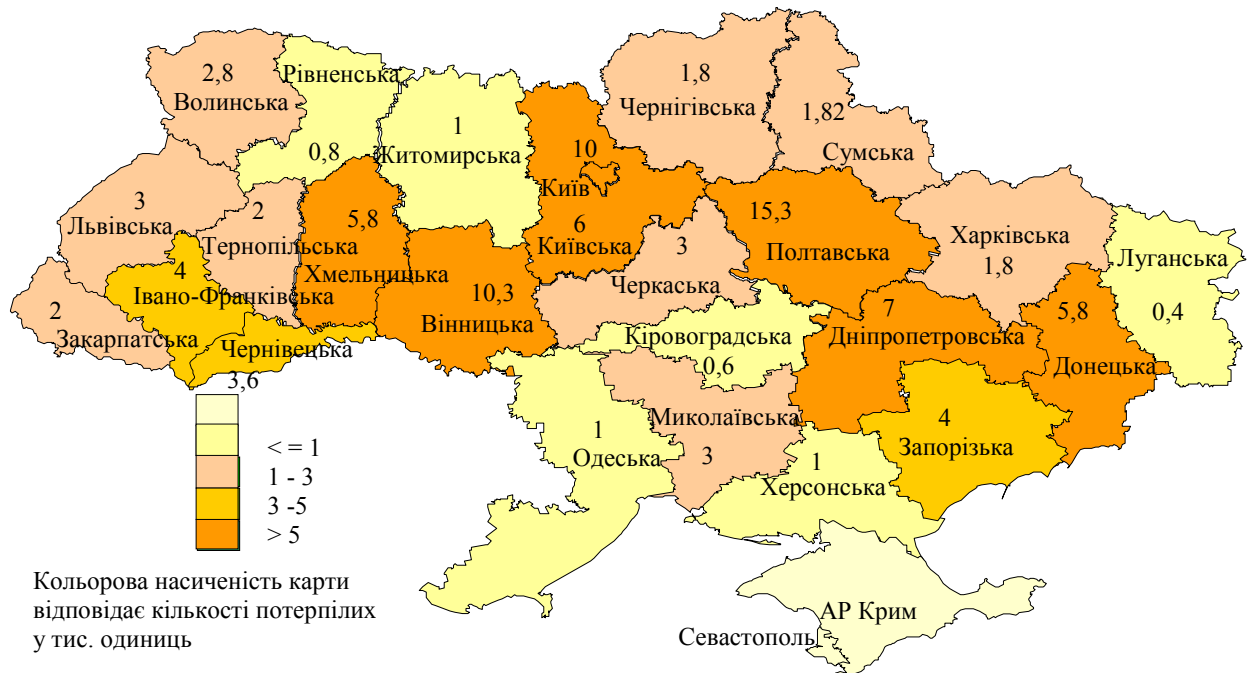
Випадкова дія неживих механічних сил займає друге місце серед причин травматизму невиробничого характеру і становить 18 відсотків всіх нещасних випадків від зовнішніх причин за 12 місяців 2015 року, кількість потерпілих становить 279491 особу.

Найбільша кількість потерпілих від цього виду травматизму спостерігалась у м. Києві (32611 осіб), Дніпропетровській області (26072 особи), Волинській (18684 особи), Харківській (17354 особи), Рівненській (15609 осіб), Львівській (15976 осіб), Запорізькій (14938 осіб) областях, а найменша – у Чернівецькій (191 особа), Закарпатській (2102 особи) областях.

Пошкодження внаслідок дії інших та неуточнених факторів у січні-вересні 2015 року посідає третє місце серед причин травмування у побуті і становить 6,5 відсотків всіх нещасних випадків травматизму невиробничого характеру, кількість потерпілих складає 99559 осіб.

Найбільшу кількість потерпілих зареєстровано у Полтавській (15335 осіб), Вінницькій (10359 осіб) областях, м. Києві (10160 осіб), Дніпропетровській (6957 осіб), Київській (5992 особи), Донецькій (5824 особи), Хмельницькій (5814 осіб), Запорізькій (4108 осіб), Івано-Франківській (3956 осіб) областях, а найменшу - у Луганській (404 особи), Кіровоградській (614 осіб), Рівненській (788 осіб), Херсонській (1067 осіб), Житомирській (1127 осіб) областях. (Рис.3).

Розподіл кількості потерпілих внаслідок дії інших та неуточнених факторів за регіонами України за 12 місяців 2015 року (у тисячах одиниць)

Вплив живих механічних сил є найпоширенішою причиною нещасних випадків невиробничого характеру у звітному періоді. Кількість потерпілих від цього виду травматизму становить 70664 особи.

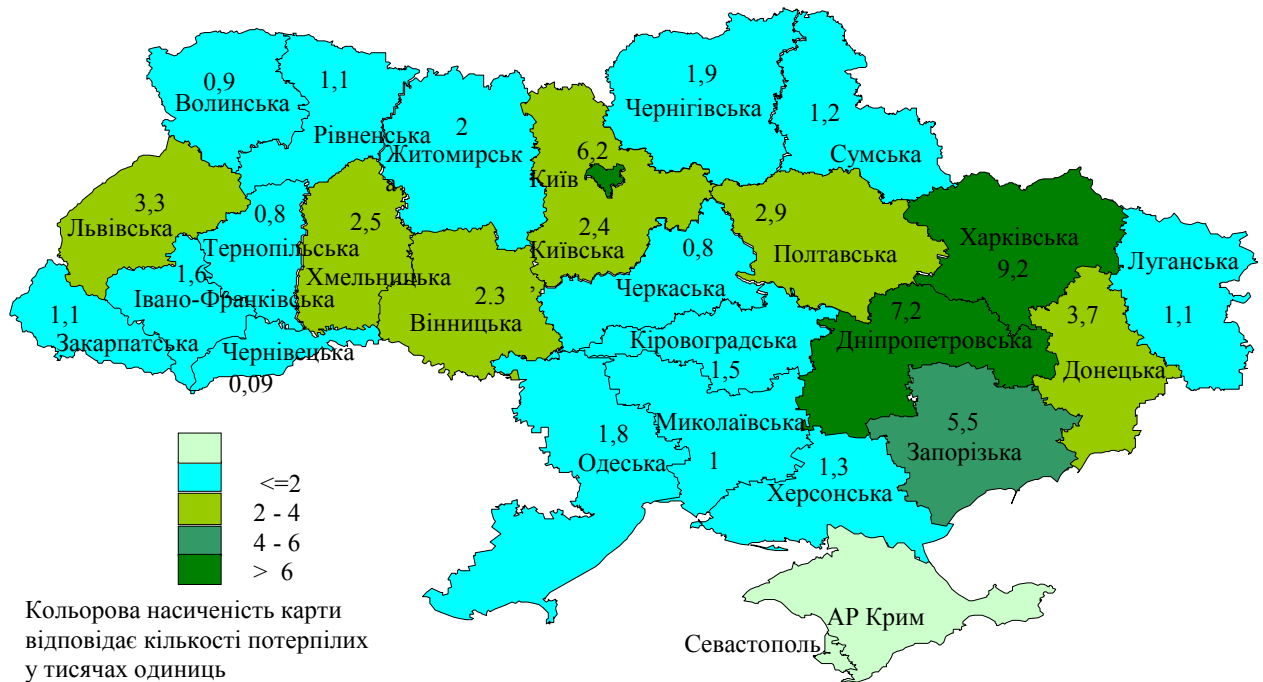
Найбільша кількість потерпілих спостерігалась у м. Києві (7230 осіб), Дніпропетровській (6807 осіб), Волинській (5265 осіб), Харківській (4960 осіб), Львівській (3917 осіб), Запорізькій (3632 особи), Вінницькій (3067 осіб), Полтавській (3055 осіб), Донецькій (3019 осіб), Кіровоградській (2973 особи) областях, а найменша – у Чернівецькій (12 осіб), Луганській (912 осіб) областях.

Однією з причин нещасних випадків у побуті у звітному періоді були також напади з метою вбивства чи нанесення ушкодження і становили 4,1 % всіх нещасних випадків від зовнішніх причин, кількість потерпілих складає 64460 осіб.

Найбільшу кількість потерпілих внаслідок нападів з метою вбивства чи нанесення ушкодження зареєстровано у Харківській (9277 осіб), Дніпропетровській (7227 осіб), Запорізькій (5538 осіб), Донецькій (3773 особи), Львівській (3321 особа), Полтавській (2938 осіб), Хмельницькій (2519 осіб), Київській (2390 осіб), Вінницькій (2361 особа) областях та м. Києві (6270 осіб), а найменшу – у Чернівецькій (92 особи) області.

Рисунок 4

Розподіл кількості потерпілих від нападів з метою убивства чи нанесення ушкодження за регіонами України за 12 місяців 2015 року (у тисячах одиниць)

Загальна кількість потерпілих від нещасних випадків, спричинених жаром та гарячими речовинами, за даними обласних державних адміністрацій за січень-грудень 2015 року становила 20372 особи.

У територіальному розрізі найвищі значення цього показника спостерігалися у Дніпропетровській (2660 осіб), Запорізькій (2189 осіб), Харківській (1552 особи), Львівській (1231 особа), Кіровоградській (963 особи), Донецькій (915 осіб), Рівненській (887 осіб), Житомирській (846 осіб), Івано-Франківській (841 особа) областях. Найменшу кількість потерпілих від нещасних випадків, спричинених жаром та гарячими речовинами, у звітному періоді зафіксовано у Закарпатській (23 особи), Чернівецькій (91 особа) областях. У м. Києві цей показник становить 1529 осіб.

Транспортні нещасні випадки залишаються однією із основних причин травматизму невиробничого характеру. Так, за 12 місяців 2015 року, за даними місцевих органів виконавчої влади, кількість потерпілих від цього виду травматизму становить 39578 осіб.

Найбільша кількість потерпілих від транспортних нещасних випадків спостерігалась у Харківській (6555 осіб), Дніпропетровській (2721 особа), Запорізькій (2485 осіб), Вінницькій (2469 осіб), Київській (2441 особа), Львівській (2030 осіб), Рівненській (1981 особа), Житомирській (1877 осіб), Полтавській (1433 особи), Донецькій (1425 осіб), Одеській (1229 осіб) областях, а найменша – у Чернівецькій (276 осіб), Миколаївській (393 особи) областях.

У м. Києві кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних із транспортними засобами, становить 3082 особи. (Рис. 5).

Рисунок 5

Розподіл кількості потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з транспортом, за 12 місяців 2015 року за регіонами України (у тисячах одиниць)

Загальна кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів, за 12 місяців 2015 року становить 9103 особи.

Найбільшу кількість потерпілих від дії природних факторів зареєстровано у Запорізькій (1633 особи) області, м. Києві (1219 осіб), Дніпропетровській (965 осіб), Полтавській (695 осіб), Чернігівській (501 особа), Харківській (485 осіб), Донецькій (424 особи), Луганській (381 особа), Херсонській (315 осіб) областях, а найменшу – у Чернівецькій (23 особи), Закарпатській (50 осіб), Хмельницькій (53 особи), Рівненській (72 особи), Вінницькій (86 осіб) областях.

У січні-грудні 2015 року кількість потерпілих внаслідок випадкового отруєння та дії отруйних речовин складає 11217 осіб. У територіальному розрізі найвищі значення цього показника залишаються у Запорізькій (2243 особи) області, м. Києві (1544 особи), Харківській (1092 особи), Дніпропетровській (741 особа), Вінницькій (659 осіб) областях. Найменшу кількість потерпілих від цього виду травматизму у звітному періоді зафіксовано у Тернопільській (37 осіб), Чернівецькій (62 особи), Луганській (139 осіб) областях.

Загальна кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з навмисним самоушкодженням, за 12 місяців 2015 року становить 11043 особи. Найбільшу кількість потерпілих від цього виду травматизму зареєстровано

у Запорізькій (1849 осіб), Дніпропетровській (1509 осіб), Луганській (816 осіб), Київській (679 осіб), Харківській (677 осіб), Одеській (546 осіб), Хмельницькій (502 особи) областях та м. Києві (502 особи), а найменшу – у Чернівецькій (18 осіб), Закарпатській (68 осіб), Тернопільській (103 особи) областях.

Найпоширенішими причинами смерті від нещасних випадків невиробничого характеру у січні-грудні 2015 року були: навмисне самоушкодження, транспортні нещасні випадки, ушкодження з невизначеними намірами, напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження, падіння, випадкове отруєння та дія алкоголю, випадкове утоплення та занурення у воду, інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин, нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню та полум'я, нещасні випадки із загрозою диханню.

За даними місцевих органів виконавчої влади від нещасних випадків невиробничого характеру в Україні за 12 місяців 2015 року загинуло 379 дітей у віці до 14 років. (Рис.6).

Рисунок 6

Основними причинами загибелі дітей від нещасних випадків невиробничого характеру залишаються: утоплення та занурення у воду, транспортні події, удушення, ушкодження з невизначеними намірами, дія диму, вогню, жару та гарячих речовин, падіння, навмисне самоушкодження, отруєння, наслідки нападу з метою вбивства чи нанесення ушкодження.

Травми діти отримують на несправних ігрових майданчиках і під час спортивних ігор, особливо, коли ці заняття проходять без належного контролю дорослих. Головними причинами дитячого транспортного травматизму є

незнання і недотримання дітьми правил вуличного руху, іноді недотримання правил руху водіями транспорту, гра на проїжджій частині вулиці та ін.

Найважливішими заходами щодо профілактики дитячого травматизму є: систематичне роз'яснення небезпеки вуличних і побутових травм, контроль за вчинками дітей з боку дорослих, усунення з поля їх зору небезпечних предметів (ножів, гострих палиць та шпиць, сірників, хімічних речовин, ліків), заборона купання без нагляду дорослих і в неперевіреному місцях, забезпечення контролю за технічним станом обладнання дитячих майданчиків, паркових атракціонів, організація проведення виховної роботи серед учнів та вихованців дитячих садочків з питань збереження життя та здоров'я дітей у побуті тощо.

Високий рівень невиробничого травматизму обумовлений передусім незадовільним соціально-економічним становищем, низьким прожитковим рівнем населення, недостатньою роботою керівників підприємств та установ щодо його профілактики.

Враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що травматизм невиробничого характеру за масштабами, збитками та складністю вирішення проблем залишається соціально значущим явищем.

Ситуація щодо травматизму у невиробничій сфері потребує удосконалення системи державного управління з питань профілактики травматизму невиробничого характеру на всіх рівнях; усвідомлення пріоритетності вимог охорони життя і здоров'я населення над іншими інтересами; фінансування відповідних попереджувальних заходів у сфері безпеки життєдіяльності; посилення контролю за виконанням комплексних заходів з профілактики травматизму невиробничого характеру, державних програм з пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху, запобігання дитячому травматизму; проведення через засоби масової інформації роз'яснювальної роботи серед населення стосовно профілактики травматизму невиробничого характеру.

З метою запобігання нещасним випадкам у побуті ДСНС України спільно з центральними та місцевими органами виконавчої влади проводить роботу з профілактики травматизму невиробничого характеру.

Місцевими органами виконавчої влади розроблено та затверджено за погодженням з ДСНС України регіональні плани першочергових заходів із профілактики травматизму невиробничого характеру у 2015 році та проведено роботу щодо їх реалізації.

Директор Департаменту державного
нагляду (контролю) у сфері пожежної,
техногенної безпеки та цивільного захисту

О. Щербаченко